

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

29.09.2020

Vår ref:

2020/7813

Deres dato:

05.08.2020

Deres ref:

██████████

ADVOKATFIRMAET JØRSTAD AS
Postboks 29 Breivika
9416 HARSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon

Heidi Pedersen, 78 95 05 48

Unntatt offentlighet: offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd
nr. 1

Fritt rettsråd innvilges

Vi viser til søknad om fritt rettsråd for deres klient ██████████ av 5. august 2020, mottatt her samme dag, samt etterfølgende korrespondanse.

Søknaden gjelder juridisk bistand i forbindelse med krav om etterbetaling av lønn. Det fremgår av søknaden med vedlegg at ██████████ har vært ansatt hos arbeidsgiver siden 1. september 2019, og har hele perioden fått for lite utbetalt i timelønn. Kravet mot arbeidsgiver utgjør til sammen kr 37 951.

Bistand i saken som kun gjelder etterbetaling av lønn, er ikke prioritert etter rettshjelploven § 11 første eller andre ledd, og må derfor behandles etter bestemmelsen i rettshjelploven § 11 tredje ledd. Det fremgår av rettshjelploven § 11 tredje ledd at det i andre saker enn de som er nevnt i § 11 første og andre ledd, unntaksvis kan innvilges fritt rettsråd dersom de økonomiske vilkårene er oppfylt. Videre må saken objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen om saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad, skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og andre ledd.

Bestemmelsen i § 11 tredje ledd innebærer en betydelig innsnevring i adgangen til å innvilge fritt rettsråd i andre saker enn de som er positivt nevnt i første og annet ledd. Utgangspunktet er at det som regel ikke skal gis fritt rettsråd i saker etter § 11 tredje ledd, med mindre saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Dette vilkåret innebærer at det ikke er tilstrekkelig at søker selv mener å ha et problem av denne karakter. Som veiledning skal det sees hen til likhetstrekk med sakstypene som er positivt nevnt i loven, herunder om saken har tilsvarende konsekvenser for søker. Ved vurderingen etter § 11 tredje ledd skal det også sees hen til den økonomiske verdien som er omtvistet. Rene bagatellsaker kan normalt ikke anses å objektivt sett berøre folk i særlig stor grad. Videre vises det til nødvendighetskriteriet i lovens § 1, som tilsier at det bør ses hen til søkerens personlige ressurser og muligheter for å ivareta egne interesser, herunder om motparten er sterk, f. eks det offentlige eller en større organisasjon.

For uprioriterte saker om arbeidsforhold følger det av rundskriv om fri rettshjelp, SRF-1-2017 punkt 6.5.2 bokstav e:

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

I saker om arbeidsforhold som ikke faller inn under rettshjelploven § 11 annet ledd nr. 5, jf. pkt. 6.4.2, skal søknad om fritt rettsråd vurderes etter rettshjelploven § 11 tredje ledd. Fordi lovgiver har tatt et bevisst valg når det gjelder hvilke arbeidsrettslige saker som er gjort prioritert, føres det en restriktiv praksis i andre arbeidsrelaterte saker. I vurderingen av om det er grunn til å innvilge bistand skal det særlig legges vekt på om saksforholdet er sammenlignbart med de prioriterte stillingsvernsakene, herunder om det har de samme konsekvensene for arbeidstakeren.

Hvor arbeidstaker, over en lengre periode, ikke får utbetalt rettmessig lønn kan det etter en samlet vurdering være grunn til å innvilge bistand. Det skal i vurderingen sees hen til om kravet er så stort at det betyr mye for arbeidstakeren å forfølge det. Videre skal det ses hen til arbeidstakerens muligheter til å ivareta egne interesser, herunder om motparten benytter advokat. Før det eventuelt er aktuelt å dekke juridisk bistand i saken må det dokumenteres at arbeidstakeren har gjort forgjeves forsøk på å få lønnen utbetalt fra arbeidsgiver.

Som det fremgår av gjennomgangen ovenfor, vil det kun helt unntaksvis være aktuelt å innvilge fritt rettsråd etter rettshjelploven § 11 tredje ledd. I saker hvor arbeidstaker over tid ikke har fått utbetalt rettmessig lønn, skal en se på kravets størrelse, arbeidstakerens muligheter til å ivareta egne interesser, og om arbeidstaker har forsøkt å få lønnen utbetalt fra arbeidsgiver.

Det fremgår av sakens opplysninger, herunder tilsvar fra arbeidsgiver, at din klient i møte med arbeidsgiver har prøvd å få riktig lønn utbetalt., Arbeidsgiver gikk imidlertid kun med på å justere fremtidig lønn, og nektet til å begynne med å etterbetale for lite utbetalt lønn for tidligere perioder. Videre fremgår det at din klient kun er 19 år, og at du mener han dermed har et særlig behov for bistand mot en profesjonell og erfaren arbeidsgiver. Arbeidsgiver har for øvrig vært representert ved advokat. Du mener at arbeidsgivers opptreden i saken fremstår som grov utnyttelse av arbeidstakers unge alder og manglende erfaring. I telefonsamtale den 22. september 2020 opplyste du at saken ble løst i minnelighet ved at din klient aksepterte arbeidsgivers tilbud om kr 20 000.

Etter en konkret og samlet vurdering, har Fylkesmannen kommet til at omstendighetene i denne saken er slik at den må anses å objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad, jf. rettshjelploven § 11 tredje ledd. Fylkesmannen har i vurderingen lagt vekt på at din klients alder gjør at han vil ha vanskelig for å ivareta sine interesser overfor en sterk arbeidsgiver. Din klient har forgjeves forsøkt å få utbetalt riktig lønn gjennom å ha møte med arbeidsgiver. I tillegg har vi lagt vekt på at det er et forhold som har pågått over lang tid, og at kravet mot arbeidsgiver må anses betydelig for din klient.

De økonomiske vilkårene for fri rettshjelp fremgår av rettshjelpforskriften. Ifølge forskriften § 1-1 kan ikke søkers årlige bruttoinntekt og nettoformue i behovsprøvede saker overskride kr 246 000,- for enslige og kr 360 000,- for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi. Formuesgrensen for fri rettshjelp er på kr 100 000,-.

Av innsendt dokumentasjon fremgår det at din klient har en brutto månedsinntekt på kr 6 890, som utgjør en brutto årslønn på kr 82 680. Videre har han en nettoformue på kr 6 000. Han oppfyller med dette de økonomiske vilkår for å få fri rettshjelp.

Fritt rettsråd vil etter dette bli innvilget i denne saken. Din klient gis fritt rettsråd i henhold til stykkprissatsen for den sakstypen saken gjelder. Stykkprissatsen er på 5 ganger den offentlige salærsats for inntil 10 timers arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Den offentlige salærsats er for tiden på kr 1 060,- pr. time.

Videre er det slik at mottakere av behovsprøvd fritt rettsråd med bruttoinntekt over kr 100 000,- skal betale en egenandel av bistanden, jf. rettshjelploven § 9 første ledd, jf. rettshjelpforskriften §§ 2-1 og 2-2. Av de økonomiske opplysningene som er forelagt for Fylkesmannen, fremkommer det at din klients samlede bruttoinntekt ikke vil overstige kr 100 000,-. Dette innebærer at din klient ikke skal betale egenandel for bistand i denne saken.

I medhold av rettshjelploven § 13 treffer Fylkesmannen følgende

vedtak:

Fritt rettsråd innvilges med 5 timer for inntil 10 timers nødvendig arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Det skal ikke betales egenandel.

Salæret vil bli utbetalt når Fylkesmannen mottar utfylt salæroppgave.

Dette vedtaket kan påklages til Statens Sivilrettsforvaltning innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen.

Vi gjør oppmerksom på adgangen til å kreve innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vi ønsker stadig å bli bedre i vår saksbehandling. Det gjennomføres derfor en brukerundersøkelse blant de som har fått behandlet en rettshjelpssak av oss i perioden 1. september til 30. november. Vi ønsker å vite hvordan du har opplevd vår behandling av saken. Din tilbakemelding er derfor viktig for oss, og vi setter stor pris på om du kan besvare undersøkelsen. Dine svar vil være anonyme.

Brukerundersøkelsen finner du på rettsrad.no/brukerrett/

Med hilsen

Tone S. Bertheussen (e.f.)
leder for juridisk seksjon

Heidi Pedersen
seniorrådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

29.09.2020

Vår ref:

2020/7814

Deres dato:

05.08.2020

Deres ref:

ADVOKATFIRMAET JØRSTAD AS
Postboks 29 Breivika
9416 HARSTAD

Saksbehandler, innvalgstelefon
Heidi Pedersen, 78 95 05 48

Unntatt offentlighet: offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd
nr. 1

Fritt rettsråd innvilges

Vi viser til søknad om fritt rettsråd for deres klient [REDACTED] av 5. august 2020, mottatt her samme dag, samt etterfølgende korrespondanse.

Søknaden gjelder juridisk bistand i forbindelse med krav om etterbetaling av lønn. Det fremgår av søknaden med vedlegg at [REDACTED] har vært ansatt hos arbeidsgiver siden 1. november 2019, og har hele perioden fått for lite utbetalt i timelønn. Kravet mot arbeidsgiver utgjør til sammen kr 21 429.

Bistand i saken som kun gjelder etterbetaling av lønn, er ikke prioritert etter rettshjelploven § 11 første eller andre ledd, og må derfor behandles etter bestemmelsen i rettshjelploven § 11 tredje ledd. Det fremgår av rettshjelploven § 11 tredje ledd at det i andre saker enn de som er nevnt i § 11 første og andre ledd, unntaksvis kan innvilges fritt rettsråd dersom de økonomiske vilkårene er oppfylt. Videre må saken objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen om saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad, skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og andre ledd.

Bestemmelsen i § 11 tredje ledd innebærer en betydelig innsnevring i adgangen til å innvilge fritt rettsråd i andre saker enn de som er positivt nevnt i første og annet ledd. Utgangspunktet er at det som regel ikke skal gis fritt rettsråd i saker etter § 11 tredje ledd, med mindre saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Dette vilkåret innebærer at det ikke er tilstrekkelig at søker selv mener å ha et problem av denne karakter. Som veiledning skal det sees hen til likhetstrekk med sakstypene som er positivt nevnt i loven, herunder om saken har tilsvarende konsekvenser for søker. Ved vurderingen etter § 11 tredje ledd skal det også sees hen til den økonomiske verdien som er omtvistet. Rene bagatellsaker kan normalt ikke anses å objektivt sett berøre folk i særlig stor grad. Videre vises det til nødvendighetskriteriet i lovens § 1, som tilsier at det bør ses hen til søkerens personlige ressurser og muligheter for å ivareta egne interesser, herunder om motparten er sterk, f. eks det offentlige eller en større organisasjon.

For uprioriterte saker om arbeidsforhold følger det av rundskriv om fri rettshjelp, SRF-1-2017 punkt 6.5.2 bokstav e:

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
Postboks 700
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

I saker om arbeidsforhold som ikke faller inn under rettshjelploven § 11 annet ledd nr. 5, jf. pkt. 6.4.2, skal søknad om fritt rettsråd vurderes etter rettshjelploven § 11 tredje ledd. Fordi lovgiver har tatt et bevisst valg når det gjelder hvilke arbeidsrettslige saker som er gjort prioritert, føres det en restriktiv praksis i andre arbeidsrelaterte saker. I vurderingen av om det er grunn til å innvilge bistand skal det særlig legges vekt på om saksforholdet er sammenlignbart med de prioriterte stillingsvernsakene, herunder om det har de samme konsekvensene for arbeidstakeren.

Hvor arbeidstaker, over en lengre periode, ikke får utbetalt rettmessig lønn kan det etter en samlet vurdering være grunn til å innvilge bistand. Det skal i vurderingen sees hen til om kravet er så stort at det betyr mye for arbeidstakeren å forfølge det. Videre skal det ses hen til arbeidstakerens muligheter til å ivareta egne interesser, herunder om motparten benytter advokat. Før det eventuelt er aktuelt å dekke juridisk bistand i saken må det dokumenteres at arbeidstakeren har gjort forgjeves forsøk på å få lønnen utbetalt fra arbeidsgiver.

Som det fremgår av gjennomgangen ovenfor, vil det kun helt unntaksvis være aktuelt å innvilge fritt rettsråd etter rettshjelploven § 11 tredje ledd. I saker hvor arbeidstaker over tid ikke har fått utbetalt rettmessig lønn, skal en se på kravets størrelse, arbeidstakerens muligheter til å ivareta egne interesser, og om arbeidstaker har forsøkt å få lønnen utbetalt fra arbeidsgiver.

Du opplyser i søknaden om fritt rettsråd at din klient hadde et møte med arbeidsgiver den 30. juni 2020 for å prøve å få utbetalt riktig lønn. Dette møtet er bekreftet i arbeidsgivers tilsvarende av 1. september 2020. I møtet den 30. juni gikk arbeidsgiver imidlertid kun med på å justere fremtidig lønn, og nektet til å begynne med å etterbetale for lite utbetalt lønn for tidligere perioder. Videre fremgår det at din klient kun er 19 år, og at du mener han dermed har et særlig behov for bistand mot en profesjonell og erfaren arbeidsgiver. Arbeidsgiver har for øvrig vært representert ved advokat. Du mener at arbeidsgivers opptreden i saken fremstår som grov utnyttelse av arbeidstakers unge alder og manglende erfaring. Din klient har blant annet arbeidet uten kontrakt i fem måneder. I telefonsamtale den 22. september 2020 opplyste du at saken ble løst i minnelighet ved at din klient aksepterte arbeidsgivers tilbud om kr 10 000.

Etter en konkret og samlet vurdering, har Fylkesmannen kommet til at omstendighetene i denne saken er slik at den må anses å objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad, jf. rettshjelploven § 11 tredje ledd. Fylkesmannen har i vurderingen lagt vekt på at din klients alder gjør at han vil ha vanskelig for å ivareta sine interesser overfor en sterk arbeidsgiver. Din klient har forgjeves forsøkt å få utbetalt riktig lønn gjennom å ha møte med arbeidsgiver hvor han ba om å få utbetalt manglende utbetalt lønn. I tillegg har vi lagt vekt på at det er et forhold som har pågått over lang tid, og at kravet mot arbeidsgiver må anses betydelig for din klient.

De økonomiske vilkårene for fri rettshjelp fremgår av rettshjelpforskriften. Ifølge forskriften § 1-1 kan ikke søkers årlige bruttoinntekt og nettoformue i behovsprøvede saker overskride kr 246 000,- for enslige og kr 360 000,- for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi. Formuesgrensen for fri rettshjelp er på kr 100 000,-.

Av innsendt dokumentasjon fremgår det at din klient har en brutto månedsinntekt på kr 6 288, som utgjør en brutto årslønn på kr 75 456. Videre har han en nettoformue på kr 39 493. Han oppfyller med dette de økonomiske vilkår for å få fri rettshjelp.

Fritt rettsråd vil etter dette bli innvilget i denne saken. Din klient gis fritt rettsråd i henhold til stykkprissatsen for den sakstypen saken gjelder. Stykkprissatsen er på 5 ganger den offentlige salærsats for inntil 10 timers arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Den offentlige salærsats er for tiden på kr 1 060,- pr. time.

Videre er det slik at mottakere av behovsprøvd fritt rettsråd med bruttoinntekt over kr 100 000,- skal betale en egenandel av bistanden, jf. rettshjelploven § 9 første ledd, jf. rettshjelpforskriften §§ 2-1 og 2-2. Av de økonomiske opplysningene som er forelagt for Fylkesmannen, fremkommer det at din klients samlede bruttoinntekt ikke vil overstige kr 100 000,-. Dette innebærer at din klient ikke skal betale egenandel for bistand i denne saken.

I medhold av rettshjelploven § 13 treffer Fylkesmannen følgende

vedtak:

Fritt rettsråd innvilges med 5 timer for inntil 10 timers nødvendig arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Det skal ikke betales egenandel.

Salæret vil bli utbetalt når Fylkesmannen mottar utfylt salæroppgave.

Dette vedtaket kan påklages til Statens Sivilrettsforvaltning innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen.

Vi gjør oppmerksom på adgangen til å kreve innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Vi ønsker stadig å bli bedre i vår saksbehandling. Det gjennomføres derfor en brukerundersøkelse blant de som har fått behandlet en rettshjelpssak av oss i perioden 1. september til 30. november. Vi ønsker å vite hvordan du har opplevd vår behandling av saken. Din tilbakemelding er derfor viktig for oss, og vi setter stor pris på om du kan besvare undersøkelsen. Dine svar vil være anonyme.

Brukerundersøkelsen finner du på rettsrad.no/brukerrett/

Med hilsen

Tone S. Bertheussen (e.f.)
leder for juridisk seksjon

Heidi Pedersen
seniorrådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

26.07.2020

Vår ref:

2020/7068

Deres dato:

02.07.2020

Deres ref:

Saksbehandler, innvalgstelefon

Andreas Larsen,

Unntatt offentlighet: offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd
nr. 1

Søknad om fritt rettsråd innvilges

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til din søknad om fritt rettsråd av 2. juli 2020. Det henvises også til vår telefonhenvendelse til din [REDACTED] den 23. juli 2020. Søknaden gjelder en anmodning om juridisk bistand i forbindelse med undersøkelse av låneopptak og gjeldsforhandling med kreditor.

Det er et grunnvilkår for innvilgelse av fritt rettsråd at bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte, jf. rettshjelploven § 5 om lovens subsidiære karakter. Fylkesmannen har i telefonhenvendelse til din [REDACTED] fått bekreftet at du har gjort flere forsøk med å få bistand fra Namsmannen i denne saken. Det fremgår også av opplysningene i søknaden at saken har blitt anmeldt til politiet, men at forholdet har blitt henlagt som strafferettslig foreldet. Fylkesmannen har derfor lagt til grunn at den omsøkte bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte, jf. rettshjelploven § 5.

Saker som gjelder undersøkelse av pengekrav og forhandlinger med kreditor, vil likevel ikke være prioritert i rettshjelpssammenheng, jf. rettshjelploven § 11 første og annet ledd. Søknaden må etter dette vurderes etter bestemmelsen i rettshjelploven § 11 tredje ledd.

Det fremgår av rettshjelploven § 11 tredje ledd at det unntaksvis kan innvilges fritt rettsråd i andre saker enn de som er nevnt i første og annet ledd dersom de økonomiske vilkårene er oppfylte. Videre må saken objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen om saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad, skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

Bestemmelsen i § 11 tredje ledd innebærer en betydelig innsnevring i adgangen til å innvilge fritt rettsråd i andre saker enn de som er positivt nevnt i første og annet ledd. Utgangspunktet er at det som regel ikke skal gis fritt rettsråd i saker etter § 11 tredje ledd, med mindre saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Dette vilkåret innebærer at det ikke er tilstrekkelig at søker selv mener å ha et problem av denne karakter. Som veiledning skal det ses hen til likhetstrekk med sakstypene som positivt er nevnt i loven, herunder om saken har tilsvarende likhetstrekk for søker. Ved vurderingen etter § 11 tredje ledd skal det også sees hen til den økonomiske verdien som er omtvistet. Rene bagatellsaker kan normalt ikke anses objektivt sett å berøre folk i særlig stor grad.

Videre vises det til nødvendighetskriteriet i lovens § 1, som tilsier at det bør ses hen til søkerens personlige ressurser og muligheter for å ivareta egne interesser, herunder om motparten er sterk, f. eks det offentlige eller en større organisasjon.

For gjeldssaker fremgår dessuten også følgende av rundskriv SRF-1/2017 om fri rettshjelp punkt 6.5.2 bokstav i:

Det skal føres en meget restriktiv praksis når det gjelder bistand i gjeldssaker. Normalt skal en søknad om gjeldsordning etter gjeldsordningsloven kunne gjennomføres uten advokatbistand. Det fremgår av gjeldsordningsloven 17.7.1992 nr. 99 at namsmannen har både veilednings- og undersøkelsesplikt i saker vedrørende gjeldsforhandling, jf. rettshjelploven § 5 om lovens subsidiære karakter.

I vurderingen av om det helt unntaksvis skal kunne innvilges bistand skal det legges vekt på om det dreier seg om en meget betydelig gjeld og om denne i tillegg er urettmessig pådratt av andre enn søkeren. Det kan også legges vekt på om søker har fått medhold i et krav om gjeldsordning, men denne er bestridt og bragt videre i rettssystemet av kreditor.

Selv om det skal føres en meget restriktiv praksis i uprioriterte gjeldssaker, har Fylkesmannen etter en samlet og konkret vurdering likevel kommet til at det foreligger grunnlag for å gi saklig dispensasjon i dette tilfellet, jf. rettshjelploven § 11 tredje ledd.

Fylkesmannen har ved denne vurderingen lagt avgjørende vekt på at det er tale om en betydelig gjeld som etter det opplyste er stiftet av en annen person. I den anledning har Fylkesmannen særlig merket seg at det er tale om et forbrukslån med svært høye rentebetingelser. Utestående gjeld ved tidspunkt for behandling av denne søknad er opplyst å være på kr. 1 465 647,-. Som det fremgår av henvisningen til rundskriv SRF-1/2017, skal det legges særlig vekt på disse omstendighetene ved spørsmålet om saklig dispensasjon skal gis. Det faktum at saken har blitt anmeldt til politiet synes også å underbygge at gjelden er urettmessig pådratt av en annen person.

Vi har også lagt noe vekt på at du i utgangspunktet synes å ha noe begrensede muligheter til å ivareta dine egne interesser i forbindelse med denne saken. Det vises her til opplysningene i søknaden om at du er ufør og for det meste hjemmeværende. Det fremgår videre av vedlegg til søknaden at din økonomi styres av NAV Forvaltning samtidig som du også har en [REDACTED] i forbindelse med denne saken. Disse omstendighetene vil etter Fylkesmannens oppfatning også trekke i retning av at saklig dispensasjon bør gis.

På denne bakgrunn og etter en samlet vurdering av de foreliggende opplysningene i søknaden, har Fylkesmannen kommet til at det foreligger grunnlag for å gi saklig dispensasjon for å innvilge fritt rettsråd, jf. rettshjelploven § 11 tredje ledd.

I sakstyper som nevnt i rettshjelploven § 11 tredje ledd har søker krav på fri rettshjelp dersom saklig dispensasjon er gitt og de økonomiske vilkårene er oppfylte. De økonomiske vilkårene fremgår av rettshjelpforskriften. Ifølge forskriften § 1-1 kan ikke søkers årlige bruttoinntekt i behovsprøvede saker overskride henholdsvis kr. 246 000,- for enslige og kr. 369 000,- for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi. Formuesgrensen for fri rettshjelp er på kr. 100 000,-.

Av de økonomiske opplysningene som er vedlagt søknaden, så fremgår det at du i 2019 hadde en registrert skattepliktig inntekt på kr. 309 508,-. Vi har videre forstått det slik at du har en tilsvarende inntekt i dag. Dette innebærer imidlertid at du ikke vil tilfredsstille inntektskravet under de

økonomiske vilkårene. Søknaden må etter dette vurderes etter bestemmelsen i rettshjelploven § 11 fjerde ledd. Fylkesmannen vil for ordens skyld likevel bemerke at formueskravet vil være oppfylt i dette tilfellet.

Etter rettshjelploven § 11 fjerde ledd kan det innvilges fritt rettsråd som nevnt i tredje ledd selv om inntekts- og/eller formuesgrensen er overskredet. Et grunnvilkår for å innvilge økonomisk dispensasjon etter denne bestemmelsen, er likevel at utgiftene til nødvendig juridisk bistand blir betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon.

I de tilfeller hvor inntektsoverskridelsen overstiger kr. 20 000,- noe Fylkesmannen har lagt til grunn i denne saken, følger det samtidig av rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.2 at det i utgangspunktet kun er mulig å dispensere fra de økonomiske vilkårene i helt unntaksvis tilfeller. Det forutsettes da at det vi bli eller faktisk har vært gitt omfattende juridisk bistand i om lag 30 timer. For å sannsynliggjøre en tidsbruk i denne størrelsesorden, forutsettes det også at advokaten eller søkeren gir en spesielt grundig redegjørelse.

I vurderingen av sakens omfang skal det ses hen til hva saken gjelder, herunder bl.a. tvistetemaet, konfliktnivået mellom partene, dokumentmengden og tidsperspektivet. I tillegg skal det ses hen til om det er forhold ved søkeren som tilsier at det tar lengre tid enn normalt å yte juridisk bistand. Søkerens fremstilling av saken skal tillegges stor vekt, forutsatt at denne virker rimelig og inneholder en konkret redegjørelse for hva saken gjelder.

For å dispensere fra de økonomiske vilkårene må utgiftene til juridisk bistand dessuten være betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon. Dette innebærer at størrelsen på utgiftene til juridisk bistand må vurderes opp mot søkerens generelle økonomiske stilling. Det må alltid foretas en forholdsmessighetsvurdering mellom utgifter og inntekter der inntektsoverskridelsens størrelse ses i sammenheng med sakens omfang. Jo større inntektsoverskridelsen er, desto større må utgiftene være før det er aktuelt å innvilge fri rettshjelp, jf. rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.1.

Søknaden inneholder ingen konkrete opplysninger om hvor omfattende den juridiske bistanden eventuelt vil kunne bli i denne saken. Dette er heller ikke uventet ettersom søknaden er fremsatt uten bistand fra advokat.

Rent erfaringsmessig vil Fylkesmannen likevel presisere at det i saker av denne art ofte vil tilkomme et betydelig arbeid med å utrede sakens faktiske sider. Dette gjelder særlig for arbeid med å innhente og gjennomgå skriftlig dokumentasjon som måtte foreligge i forbindelse med låneopptaket. Deretter må advokaten ut fra eget advokatskjønn normalt sett vurdere eventuelle videre skritt i saken. Ettersom politiet har henlagt saken som foreldet, vil den juridiske bistanden med stor grad av sannsynlighet bestå av en rettslig vurdering av mulighetene for å fremsette et sivil erstatningskrav ovenfor vedkommende som har foretatt låneopptaket. Juridiske vurderinger av slike erstatningskrav vil ofte kunne ta noe tid. Fylkesmannen vil dessuten vise til opplysningene i søknaden om at du er ufør og hjemmевærende. Dette innebærer at det kan ta noe lengre tid å gjennomføre eventuelle klientmøter og annen nødvendig korrespondanse i forbindelse med utøvelsen av oppdraget. På denne bakgrunn mener derfor Fylkesmannen at det ikke kan utelukkes at en total arbeidsmengde på om lag 30 timer vil kunne oppstå i denne saken, jf. rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.2. Dette gjelder særlig dersom det underliggende bevismaterialet er omfattende eller saken for øvrig blir ansett å være juridisk komplisert.

For å dispensere fra de økonomiske vilkårene, er det videre et grunnvilkår at utgiftene til juridisk bistand blir betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon. Som nevnt ovenfor, innebærer

dette at det alltid må foretas en forholdsmessighetsvurdering mellom utgifter og inntekter der inntektsoverskridelsens størrelse må ses i sammenheng med sakens omfang. Jo større inntektsoverskridelsen er, desto større må utgiftene være før det er aktuelt å innvilge fri rettshjelp, jf. rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.1.

Fylkesmannen vil innledningsvis bemerke at inntektsoverskridelsen er på kr. 63 508,- i denne saken. Det er følgelig en realitet at den faktiske overskridelsen må anses å være betydelig i rettshjelpssammenheng, og at det i praksis svært sjeldent dispenseres fra overskridelser i denne størrelsesorden. Etter Fylkesmannens vurdering, vil derfor inntektsoverskridelsen i dette tilfellet være i grenseland for hva som kan aksepteres ved innvilgelse av økonomisk dispensasjon.

Fylkesmannen har likevel registrert at du befinner deg i en svært vanskelig økonomisk situasjon for øyeblikket. I den anledning fremgår det av opplysningene i søknaden at du blant annet har inngått en frivilling forvaltningsavtale med NAV [REDACTED]. Avtalen innebærer at NAV skal forvalte alle inntekter og utgifter via din nettbankløsning hos [REDACTED]. Vi har i den sammenheng særlig merket oss at du for øyeblikket kun har et månedlig overskudd på kr. 300,- etter at alle utgifter er betalt. Fylkesmannen vil riktignok understreke at forholdsmessighetsvurderingen skal foretas med utgangspunkt i din bruttoinntekt selv om du er underlagt frivillig økonomisk forvaltning. Det faktum at du er underlagt økonomisk forvaltning er likevel et moment i vurderingen av hvorvidt det skal gis økonomisk dispensasjon. Det vises her til Høyesteretts avgjørelse i sak HR-2011-328-U. Disse omstendighetene innebærer samlet sett at du i realiteten vil ha et nokså snevert handlingsrom for å kunne engasjere juridisk bistand i saken slik din økonomiske situasjon er for øyeblikket. Videre har Fylkesmannen i tillegg lagt til grunn at det ikke kan utelukkes at den juridiske bistanden vil kunne bli betydelig i dette tilfellet. Det vises her til gjennomgangen ovenfor.

Etter en totalvurdering av alle momentene i saken, har Fylkesmannen konkludert med at det kan gis økonomisk dispensasjon for innvilgelse av fritt rettsråd i denne saken. Ut fra en konkret forholdsmessighetsvurdering mellom sakens omfang og inntektsoverskridelsens størrelse, vil det etter Fylkesmannens oppfatning følgelig være grunnlag for å gi økonomisk dispensasjon, jf. rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.1. Fylkesmannen har i den sammenheng lagt avgjørende vekt på at du befinner deg i en svært krevende situasjon for øyeblikket. Etter Fylkesmannens oppfatning vil du følgelig ikke ha muligheter til å engasjere en advokat med normale oppdragsbetingelser slik situasjonen er for øyeblikket. Dette gjelder selv om inntektsoverskridelsens må anses å være i øvre sjiktet over hva som i praksis kan aksepteres ved søknader om økonomisk dispensasjon. Fylkesmannen har således funnet tilstrekkelig grunnlag for å innvilge økonomisk dispensasjon i denne saken, jf. rettshjelploven § 11 fjerde ledd.

Fritt rettsråd vil etter dette bli innvilget i denne saken. Du gis fritt rettsråd i henhold til stykkprissatsen for den sakstypen saken gjelder. Stykkprissatsen er på 5 ganger den offentlige salærsatsen for inntil 10 timers arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Den offentlige salærsatsen er for tiden kr. 1 060,- pr. time.

Videre er det slik at mottakere av behovsprøvd fritt rettsråd med bruttoinntekt over kr. 100 000,- skal betale en egenandel av bistanden, jf. rettshjelploven § 9 første ledd, jf. rettshjelpforskriften §§ 2-1 og 2-2. Av de økonomiske opplysningene som er forelagt for Fylkesmannen, fremkommer det at din bruttoinntekt er høyere enn kr. 100 000,-. Dette innebærer at du skal betale en egenandel tilsvarende en gang offentlig salærsats. Videre bemerkes det at egenandelen skal innkreves av advokaten/rettshjelperen.

Du står i utgangspunktet fritt til å velge den advokaten du selv ønsker til å bistå deg videre i denne saken. Alle praktiserende advokater kan yte fri rettshjelp. Det samme gjelder for godkjente rettshjelpere innenfor særskilte områder. Fylkesmannen gjør likevel oppmerksom på at rettshjelpbevillingen som utgangspunkt ikke omfatter merutgifter som følge av at man velger advokat med kontor utenfor rettskretsen, jf. rettshjelploven § 3 tredje ledd. I spesielle tilfeller kan likevel bostedsforbeholdet oppheves etter søknad.

En advokat kan ikke kreve eller motta ytterligere vederlag fra klienten for arbeid som ikke betales av det offentlige. Dette følger av bestemmelsen i rettshjelploven § 3 annet ledd. Videre skal advokaten følge opp og avslutte oppdraget på vanlig måte. Dersom oppdraget nødvendiggjør en tidsbruk utover det som er innvilget i stykkpris, i dette tilfellet inntil 10 timers arbeid, vil advokaten kunne søke Fylkesmannen om en utvidet bevilling til fri rettshjelp. Advokaten som du velger å engasjere i saken vil sende inn en endelig arbeids- og salæroppgave til Fylkesmannen for behandling og utbetaling av salæret.

I medhold av rettshjelploven § 13 første ledd treffer Fylkesmannen følgende

Vedtak:

Fritt rettsråd innvilges med 5 timer for inntil 10 timers nødvendig arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Det skal betales egenandel.

Salær vil bli utbetalt i henhold til innsendt arbeids- og salæroppgave.

Dette vedtaket kan påklages til Statens Sivilrettsforvaltning innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen.

Vi gjør oppmerksom på retten til å kreve innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Med hilsen

Wilhelm Istad (e.f.)
fungerende leder for juridisk seksjon

Andreas Larsen
rådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

27.11.2020

Vår ref:

2020/9362

Deres dato:

02.10.2020

Deres ref:

ADVOKATFIRMAET ERIKSEN AS
Postboks 305
9305 FINNSNES

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Larsen, 776 42093

Att: Advokatfullmektig Joachim Staff

Unntatt offentlighet: offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd
nr. 1

Søknad om fritt rettsråd innvilges – [REDACTED]

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til din søknad om fritt rettsråd av 2. oktober 2020 på vegne av din klient [REDACTED]. Søknaden gjelder juridisk bistand til klage over vedtak om henleggelse av anmeldelse.

Det er et grunnvilkår for innvilgelse av fri rettshjelp at bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte, jf. rettshjelploven § 5 om lovens subsidiære karakter. Fylkesmannen legger til grunn at den omsøkte bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte.

Saker som gjelder juridisk bistand til klage over henleggelse av anmeldelse i straffesaker, vil likevel ikke være prioritert i rettshjelpssammenheng. Søknaden må etter dette behandles etter bestemmelsen i rettshjelploven § 11 tredje ledd. Du har også fremsatt din søknad i medhold av § 11 tredje ledd. Det fremgår av denne bestemmelsen at det i andre saker enn de som er nevnt i første og annet ledd unntaksvis kan innvilges fritt rettsråd dersom de økonomiske vilkårene er oppfylte. Videre må saken objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen om saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad, skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

Bestemmelsen i § 11 tredje ledd innebærer en betydelig innsnevring i adgangen til å innvilge fritt rettsråd i andre saker enn de som er positivt nevnt i første og annet ledd. Utgangspunktet er at det som regel ikke gis fritt rettsråd i saker etter § 11 tredje ledd, med mindre saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Dette vilkåret innebærer at det ikke er tilstrekkelig at søker selv mener å ha et problem av denne karakter. Som veiledning skal det ses hen til likhetstrekk med sakstypene som positivt nevnt i loven, herunder om saken har tilsvarende likhetstrekk for søker. Ved vurderingen etter § 11 tredje ledd skal det også sees hen til den økonomiske verdien som er omtvistet. Rene bagatellsaker kan normalt ikke anses objektivt å berøre folk i særlig stor grad. Videre vises det til nødvendighetsvilkåret i lovens § 1, som tilsier at det bør ses hen til søkerens personlige ressurser og muligheter for å ivareta egne interesser, herunder om motparten er sterk, f. eks det offentlige eller en større organisasjon.

For saker som gjelder klage over henleggelse av anmeldelser spesielt, fremgår dessuten følgende av rundskriv SRF-1/2017 om fri rettshjelp punkt 6.5.2 bokstav m:

Fritt rettsråd til å klage på en henleggelsesbeslutning til overordnet politimyndighet kan unntaksvis innvilges. I vurderingen skal det legges vekt på hvor alvorlig saken er, og om klagen forutsetter komplisert juridisk eller bevismessig argumentasjon. Det kan også til en viss grad ses hen til om det gjelder en klage til Riksadvokaten. Den fornærmede vil normalt ikke ha behov for bistand utover dette.

Som det fremgår av gjennomgangen ovenfor, vil det kun være aktuelt å innvilge saklig dispensasjon etter rettshjelploven § 11 tredje ledd i helt unntaksvise situasjoner. For saker som gjelder klage over henleggelsesbeslutninger spesielt, skal det i realiteten legges betydelig vekt på sakens alvorlighetsgrad og hvorvidt klagen forutsetter komplisert eller juridisk argumentasjon. Videre er det også flere øvrige momenter som kan eller bør vektlegges ved behandling av saker av denne art.

Fylkesmannen har merket seg opplysningene i søknaden om det straffbare forholdet som har blitt anmeldt av din klient. Vi har i den sammenheng forstått det slik at anmeldelsen gjelder hvitvasking av ulovlige midler gjennom et aksjeselskap som din klient har medvirket til å etablere. Hvitvaskingen skal ha skjedd ved at en kollega skal ha fått tilgang til din klients bankkontoer gjennom hans bankID. Fylkesmannen vil bemerke at det straffbare forholdet isolert sett ikke kan anses å være av vesentlig alvorlighetsgrad. Saken vil likevel være svært alvorlig for din klient. Det vises her til at din klient har mottatt flere trusler fra sin tidligere kollega. Vi har videre forstått det slik at din klient nå har funnet det nødvendig å flytte [REDACTED] som følge av frykt for represalier. Det er i den forbindelse også opplyst at din klient har fått tildelt voldsalarm av [REDACTED]. Sakens art og personlige alvorlighetsgrad for din klient, vil derfor trekke i retning av at saklig dispensasjon kan innvilges i dette tilfellet.

Anmeldelsen ble for øvrig henlagt av politiet som følge av manglende saksbehandlingsskapasitet. Vi kan derfor i utgangspunktet ikke se at klagen forutsetter en komplisert juridisk og bevismessig argumentasjon som påkrever juridisk bistand. Fylkesmannen har likevel registrert at din klient har svært begrensede lese- og skriveferdigheter. Vi har også merket oss at din klient kun behersker [REDACTED] som morsmål. Etter Fylkesmannens oppfatning, er det således tvilsomt hvorvidt din klient har mulighet til å benytte seg av politiets alminnelige opplysnings- og veiledningsplikt for å utarbeide en klage på egen hånd. De personlige omstendighetene ved din klient vil derfor også trekke i retning av at saklig dispensasjon bør innvilges i denne saken.

Fylkesmannen har dessuten merket seg opplysningene i søknaden om sakens sivilrettslige betydning for din klient. Det er i den sammenheng vist til at en eventuell tiltalebeslutning vil forenkle behandlingen av erstatningskravene som nå har blitt fremsatt direkte ovenfor din klient. Fylkesmannen er derfor langt på vei enig i at saken objektivt sett må anses å berøre din klient i særlig sterk grad.

Etter en helhetlig vurdering av de foreliggende opplysningene i saken, har derfor Fylkesmannen kommet til at saklig dispensasjon kan innvilges i denne saken. Vi har herunder også lagt noe vekt på at denne saken har enkelte likhetstrekk med sakstypen som er angitt i rettshjelploven § 11 første ledd nr. 6. Som en konsekvens har Fylkesmannen kommet til at vilkårene for å innvilge saklig dispensasjon etter bestemmelsen i rettshjelploven § 11 tredje ledd er oppfylte.

Av de økonomiske opplysningene i søknaden, så fremgår det at din klient i 2019 hadde en total skattepliktig inntekt på kr. 108 923,- og at han ikke hadde nettoformue. Det er i tillegg angitt at din

klients inntekts- og formuessituasjon ikke har endret seg ved tidspunkt for inngivelse av søknaden. De økonomiske vilkårene for å innvilge fri rettshjelp er derfor oppfylte i dette tilfellet.

Fritt rettsråd vil etter dette bli innvilget i denne saken. Din klient gis derfor fritt rettsråd i henhold til stykkprissatsen for den sakstypen saken gjelder. Stykkprissatsen er på 5 ganger den offentlige salærsats for inntil 10 timers arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Den offentlige salærsats er for tiden på kr. 1 060,- pr. time.

Videre er det slik at mottakere av behovsprøvd fritt rettsråd med bruttoinntekt over kr. 100 000,- skal betale en egenandel av bistanden, jf. rettshjelpforskriften §§ 2-1 og 2-2. Av de økonomiske opplysningene som er forelagt for Fylkesmannen, fremkommer det at bruttoinntekten for din klient er høyere enn kr. 100 000,-. Din klient skal dermed betale egenandel for bistand i denne saken.

I medhold av rettshjelploven § 13 første ledd treffer Fylkesmannen følgende

Vedtak:

Fritt rettsråd innvilges med 5 timer for inntil 10 timers nødvendig arbeid, jf. stykkprisforskriften § 5 fjerde ledd. Det skal betales egenandel.

Salær vil bli utbetalt etter innsendelse av arbeids- og salæroppgave.

Dette vedtaket kan påklages til Statens sivilrettsforvaltning innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen.

Vi gjør oppmerksom på adgangen til å kreve innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Med hilsen

Jennifer Sveinbjørnsson (e.f.)
rådgiver juridisk

Andreas Larsen
seniorrådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vi ønsker stadig å bli bedre i vår saksbehandling. Det gjennomføres derfor en brukerundersøkelse blant de som har fått behandlet en rettshjelpssak av oss i perioden 1. september til 30. november. Vi ønsker å vite hvordan du har opplevd vår behandling av saken. Din tilbakemelding er derfor viktig for oss, og vi setter pris på om du kan besvare undersøkelsen. Dine svar vil være anonyme. Brukerundersøkelsen finner du på rettsrad.no/brukerrett/

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

25.06.2019

Vår ref:

2019/7508

Deres dato:

22.05.2019

Deres ref:

Advokat Ingar Nikolaisen Kuoljok
Postboks 26
8271 DRAG

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Larsen,

Unntatt offentlighet: offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd
nr. 1

Søknad om etterbevilgning av fri sakførsel innvilges – [REDACTED]

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til søknad om etterbevilgning av fri sakførsel av 22. mai 2019 på vegne av din klient [REDACTED] mottatt av Fylkesmannen den 24. mai 2019.

Saken gjelder søknad om etterbevilgning av fri sakførsel og ankegebyr i Hålogaland Lagmannsretts sak nr. [REDACTED] hvor du var prosessfullmektig for din klient. Av opplysningene i søknaden fremgår det at saken gjaldt et erstatningssøksmål ovenfor [REDACTED] kommune. Erstatningskravet var fremsatt i medhold av bestemmelsen i skadeerstatningsloven § 2-1, samt også EMK art. 3 og 8. Den faktiske begrunnelsen for kravet var at kommunalt ansatte i skole, helsetjeneste og barnevern hadde unnlatt undersøkelse og unnlatt iverksetting av tiltak ovenfor din klient.

Det er et grunnvilkår for innvilgelse av fritt rettsråd at bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte, jf. rettshjelploven § 5 om lovens subsidiære karakter. Fylkesmannen legger til grunn at den omsøkte bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte.

Fylkesmannen har ved behandlingen av denne søknaden merket seg at [REDACTED] tingrett den 2. februar 2016 innvilget fri sakførsel for behandlingen av saken i tingretten etter bestemmelsen i rettshjelploven § 16 første ledd. Det er likevel ikke presisert hvorfor søknaden ble innvilget etter den nevnte bestemmelsen, herunder hvorfor saken ble vurdert å være prioritert i rettshjelpssammenheng.

Etter en konkret vurdering av alle opplysningene i saken, har Fylkesmannen kommet til at saken ikke vil være prioritert i rettshjelpssammenheng, jf. rettshjelploven § 16 første og annet ledd. I den anledning følger det av tingrettens og lagmannsrettens dom at hovedproblemstillingen i saken var om det forelå rett til erstatning ved at ansatte innen skole, helsetjeneste og barnevern burde ha truffet konkrete tiltak for å hindre at din klient ble utsatt for seksuelle overgrep. Fylkesmannen finner det derfor klart at dette ikke er en sak som gjelder krav om erstatning ovenfor gjerningsperson, jf. rettshjelploven § 16 første ledd, jf. § 11 første ledd nr. 4.

Søknaden må derfor behandles etter bestemmelsen i rettshjelploven § 16 tredje ledd. Det fremgår av denne bestemmelsen at det unntaksvis kan innvilges fri sakførsel i andre saker enn etter første og annet ledd dersom det økonomiske vilkåret er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig

sterk grad. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

Videre fremgår det av rundskriv SRF-1/2017 om fri rettshjelp punkt 7.5.1 om uprioriterte saker om fri sakførsel at:

Bestemmelsen i § 16 tredje ledd åpner for en begrenset adgang til å innvilge fri sakførsel i andre saker enn de som er positivt nevnt i første og annet ledd.

Utgangspunktet er at det som regel ikke skal gis fri sakførsel i uprioriterte saker, med mindre saken er av personlig art og interesser av stor betydning for den enkelte står på spill. Saken må også objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad, dvs. at det ikke er tilstrekkelig at søker selv mener å ha et problem av denne karakter. Det stilles krav om at saken mer allment må antas å berøre folk personlig i særlig sterk grad. Som veiledning skal det ses hen til likhetstrekk med de prioriterte sakstypene som er nevnt i loven, herunder om den aktuelle saken vil ha tilsvarende konsekvenser for søker.

I vurderingen etter § 16 tredje ledd skal det særlig legges vekt på sakens karakter, herunder om dens kompleksitet og støtteverdighet. Det skal også ses hen til den økonomiske verdien som er omtvistet. Rene bagatellsaker kan ikke objektivt sett anses å berøre folk i særlig sterk grad. Videre kan det til en viss grad ses hen til om motparten er sterk og/eller har advokat.

Når det gjelder erstatningssaker ovenfor kommunale instanser fremgår følgende av SRF-1/2017 punkt 6.5.2 bokstav f:

I vurderingen av om det unntaksvis er grunn til å innvilge bistand i slike saker skal det legges vekt på om det er sannsynliggjort at søker har vært utsatt for hendelser eller unnlater fra barnevern, skole mv., og at dette har hatt slike følger for vedkommende at saken kan anses å ha likhetstrekk med personskadesaker som nevnt i rettshjelploven § 11 annet ledd nr. 3. Det må dokumenteres at søker har hatt befatning med barnevernet eller gått på den aktuelle skolen. Videre må det dokumenteres at søker har vært plaget av et visst omfang. Dette kan gjøres enten ved legeattest, sakkyndig uttalelse, kopi av journaler eller andre dokumenter som sannsynliggjør søkers tilstand. Dokumentasjon på at søker har fått eller får behandling for sine plager er også relevant. Det bør i tillegg være lagt frem opplysninger som i en viss grad indikerer at søkers fysiske eller psykiske tilstand kan relatere seg til barnevernets eller skolens handling eller unnløstelse.

For ordens skyld bemerkes det at punkt 6.5.2 i utgangspunktet gjelder for innvilgelse av søknader om fritt rettsråd, men uttalelsen vil ha tilsvarende betydning for innvilgelse av fri sakførsel, jf. henvisningen i punkt 7.5.1.

Etter bestemmelsen i rettshjelploven § 19 første ledd, jf. rettshjelpforskriften § 4-2 fremgår det at Fylkesmannen har eksklusiv beslutningskompetanse i saker som faller under rettshjelploven § 16 tredje ledd, jf. fjerde ledd. Dette gjelder også ved søknad om etterbevilling, jf. rettshjelploven § 6.

Selv om det skal føres en restriktiv praksis i saker som gjelder erstatningskrav mot det offentlige, jf. SRF-1/2017, har Fylkesmannen etter en samlet og konkret vurdering likevel kommet til at det foreligger grunnlag for å gi saklig dispensasjon i dette tilfellet, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd.

Fylkesmannen har i den sammenheng lagt avgjørende vekt på at saken objektivt sett antas å ha berørt din klient i særlig sterk grad. På tilsvarende måte mener Fylkesmannen at saken har hatt stor velferdsmessig betydning for din klient. Fylkesmannen er også enig i at det var av avgjørende betydning for din klient å prøve saken av hensyn til hennes fremtidige økonomiske stilling. I så måte var det også naturlig å gjennomføre en ankebehandling for lagmannsretten. Vi har også forståelse for at din klient ønsket å få en ansvarsavklaring på hvem som hadde ansvaret for den uretten som etter det opplyste ble påført henne som barn. Fylkesmannen har i den sammenheng merket seg at både tingretten og lagmannsretten la til grunn saksfremstillingen fra din klient i sine respektive domspremisser.

Fylkesmannen har også lagt noe vekt på sakens art. Basert på de foreliggende opplysningene i saken, fremgår det nemlig at saken hadde tilhørighet til et større sakskompleks og at din klient var den første som prøvde sin sak for de alminnelige domstolene. Vi har i den sammenheng også registrert at Hålogaland Lagmannsrett for øyeblikket har to lignende saker til behandling.

På denne bakgrunn og etter en samlet vurdering av de foreliggende opplysningene i søknaden, har vi kommet til at det foreligger grunnlag for å gi saklig dispensasjon for å innvilge fri sakførsel, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd.

I sakstyper som nevnt i rettshjelploven § 16 tredje ledd har søker krav på fri rettshjelp dersom saklig dispensasjon er gitt og de økonomiske vilkårene er oppfylt. De økonomiske vilkårene fremgår av rettshjelpsforskriften. Ifølge forskriften § 1-1 kan ikke søkers årlige bruttoinntekt og nettoformue i behovsprøvede saker overskride henholdsvis kr. 246 000,- for enslige og kr. 369 000,- for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi. Formuesgrensen for fri rettshjelp er på kr. 100 000,-.

I denne saken er det imidlertid søkt særskilt om etterbevilling av fri sakførsel ettersom oppdraget er avsluttet ved tidspunkt for behandling av denne søknad, jf. rettshjelploven § 6. I slike tilfeller skal de økonomiske vilkårene vurderes med utgangspunkt i tidspunktet hvor oppdraget ble påbegynt. Det vises her til SRF-1/2017 punkt 2.7:

En etterbevilling skal i relasjon til de materielle vilkårene vurderes som om søknaden var kommet inn på forhånd. De økonomiske vilkårene skal også vurderes med utgangspunktet i det tidspunktet oppdraget ble påbegynt. Det er i praksis ikke ansett rimelig å yte fri rettshjelp dersom søker ikke oppfylte de økonomiske vilkårene da bistanden ble gitt, men først på et senere tidspunkt fyller kravene og derfor søker om etterbevilling, jf. punkt 4.2. Dette fordi lovens formål jf. § 1, er å gi støtte til den som ikke selv har betalingsevne på det tidspunkt vedkommende har behov for juridisk bistand.

Dette utgangspunktet er ytterligere presisert i punkt 4.2 på følgende måte:

Ved søknad om etterbevilling skal det også tas utgangspunkt i den siste ligningen som var lagt frem da oppdraget ble påbegynt. Dersom det har skjedd endringer i søkers inntekt etter denne ligningen, legges dette til grunn, jf. retningslinjene ovenfor. Inntektsberegningen er dermed i utgangspunktet den samme uavhengig av søknadstidspunktet. De alminnelige retningslinjene for beregning av søkers inntekt gjelder følgelig når søknaden om etterbevilling kommer inn som en naturlig forlengelse av at advokatbistanden er avsluttet. En inntektsreduksjon som har skjedd etter at oppdraget ble avsluttet skal likevel ikke vektlegges hvor søker overskred inntektsvilkårene i oppdragsperioden og over tid har avventet en forverring av inntekten før søknaden sendes inn. Dette fordi det i praksis ikke er ansett som

rimelig å yte fri rettshjelp dersom søker ikke oppfylte de økonomiske vilkårene da bistanden ble gitt, men først på et senere tidspunkt fyller kravene og derfor søker om etterbevilling.

I tråd med retningslinjene som følger av rundskriv SRF-1/2017, vil derfor Fylkesmannen først vurdere hvorvidt din klient tilfredsstilte de økonomiske vilkårene ved tidspunktet for igangsettelse av oppdraget. Vi vil deretter ta stilling til hvorvidt det har skjedd endringer i din klients økonomiske situasjon som har betydning for spørsmålet om de økonomiske vilkårene er oppfylt eller ikke. Fylkesmannen har registrert at tingrettens dom ble avsagt den 22. juni 2017. Vi legger følgelig til grunn at oppdraget sett i relasjon til søknaden om etterbevilling, ble påbegynt i perioden juni – september 2017 gjennom utarbeidelse av anke til lagmannsretten.

Av de økonomiske opplysningene som er vedlagt søknaden, så fremgår det at din klient hadde en samlet inntekt på kr. 193 460,- i 2017 og at hun ikke hadde nettoformue. Fylkesmannen har videre registrert at din klient hadde en samboer på daværende tidspunkt i 2017. Av tilleggsopplysningene til søknaden, fremgår det imidlertid at det ikke har vært mulig å fremskaffe ligningsinformasjon for den tidligere samboeren til din klient. Din klient har likevel opplyst at hennes tidligere samboer ikke hadde lønns- eller trygdeinntekt i tiden de bodde sammen. Fylkesmannen er klar over at du ikke vil kunne fremskaffe ligningsinformasjon for din klients tidligere samboer uten samtykke eller fullmakt fra vedkommende. Etter en helhetlig vurdering har derfor Fylkesmannen lagt til grunn at vedkommende ikke hadde fast inntekt eller formue i 2017 som opplyst av din klient. Dette innebærer at de økonomiske vilkårene var oppfylt ved tidspunkt for igangsettelse av oppdraget i 2017.

Oppdraget ble etter dette gjennomført i den resterende delen av 2017 frem til lagmannsrettens dom av 7. august 2018. Av de økonomiske opplysningene som er vedlagt søknaden, så fremgår det at din klient hadde en total inntekt på kr. 300 842,- i 2018. Dette innebærer en inntektsoverskridelse på kr. 54 842,- i 2018 da oppdraget ble avsluttet. De økonomiske vilkårene for fri rettshjelp vil følgelig ikke være oppfylte ettersom det har skjedd etterfølgende endringer i inntektssituasjon for din klient sammenlignet med ligningen for 2017, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd og rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.2. Fylkesmannen vil derfor vurdere hvorvidt det foreligger grunnlag for å innvilge dispensasjon fra de økonomiske vilkårene, jf. rettshjelploven § 16 fjerde ledd.

Etter rettshjelploven § 16 fjerde ledd kan det innvilges fri sakførsel i saker som nevnt i bestemmelsens annet og tredje ledd selv om inntekts- og/eller formuesgrensen er overskredet. Et grunnvilkår for å innvilge økonomisk dispensasjon etter denne bestemmelsen er at utgiftene til nødvendig juridisk bistand blir betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon.

I de tilfeller hvor inntektsoverskridelsen overstiger kr. 20 000,- noe som er tilfellet i denne saken, fremgår følgende av rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.3:

Dersom inntektsoverskridelsen er større enn kr. 20 000,- må advokaten sannsynliggjøre at saken vil medføre kostnader klart utover en gjennomsnittssak for domstolen på det aktuelle saksfeltet (ca. 50 % mer). I tillegg skal det alltid foretas en forholdsmessighetsvurdering mellom kostnadene i saken og søkers økonomiske situasjon, jf. pkt. 4.4.1. I denne vurderingen tas det utgangspunkt i hva søker faktisk må betale for saken, dvs. at beregningen skal basere seg på advokatens alminnelige timesats.

Det er ikke mulig for Fylkesmannen å sette en eksakt grense for hva sakskostnadene normalt sett vil være ved behandlingen av et erstatningssøksmål av denne art. Dette skyldes først og fremst at det i hver enkelt sak vil kunne foreligge ulike omstendigheter som gjør at omkostningene vil variere. I

rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.3 er det likevel gitt enkelte eksempler som til en viss grad vil være styrende for Fylkesmannens vurdering. Det hitsettes fra punkt 4.4.3:

Det er adgang til å se hen til hva som er nødvendige og rimelige utgifter i saken. Dersom saken ikke er reist, tas det utgangspunkt i hvilke kostnader som normalt følger med en sak som den aktuelle. Ifølge rettspraksis utgjør kostnadene i familie- og skiftetvister gjennomsnittlig om lag kr. 50 000 – 60 000, pr. sak, mens de ligger på ca. kr. 60 – 90 000,- pr rettsdag i arbeidstvistsaker. I personskadesaker vil utgiftene være noe over dette.

Fylkesmannen vil for ordens skyld understreke at dette ikke er en personskadesak. Saken har likevel visse likhetstrekk med personskadesaker, noe som innebærer at beløpsangivelsen som fremgår av rundskriv SRF-1/2017 til en viss grad vil være styrende for Fylkesmannens vurdering.

Etter en konkret vurdering har Fylkesmannen kommet til at det ikke er usannsynlig at sakskostnadene i en gjennomsnittlig erstatningssak mot et offentlig organ vil kunne utgjøre omlag kr. 170 000,- inklusive merverdiavgift for advokatsalær, rettsgebyr, eventuelle reiseutgifter og/eller andre tilknyttede utgifter. Dette innebærer igjen at sakskostnadene må utgjøre rundt kr. 255 000,- for at utgiftene skal gå klart utover det som er vanlig i en sak av denne arten, jf. rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.3.

Fylkesmannen har under noe tvil ikke funnet det nødvendig å be om tilleggsopplysninger fra deg når det gjelder de faktiske sakskostnadene i dette tilfellet. Etter Fylkesmannens vurdering foreligger det objektive opplysninger i saken som indikerer et høyt kostnadsnivå. I den anledning er det for det første slik at gjennomføring av ankeforhandling over fem dager vil utgjøre om lag kr. 75 000,- inkl. mva. med en ordinær timespris. Reisetid mellom ditt kontorsted og [REDACTED] hvor ankeforhandlingen ble gjennomført antas å komme i tillegg. Det samme gjelder ankegebyret for lagmannsretten som vil utgjøre kr. 27 000,-. For det tredje vil Fylkesmannen vise til at dette er en spesiell sak med et uvanlig sammensatt bevis- og rettskildetilbud. Dette bekreftes også langt på vei av domspremissene i både tingrettens og lagmannsrettens dom. Fylkesmannen har derfor ansett det som sannsynlig at prosessforberedelsen har medført kostnader i saken som utvilsomt går utover det ordinære. Ved ankebehandling vil det også komme ekstra kostnader i form av blant annet utarbeidelse av faktisk og rettslig utdrag. Etter en konkret og helhetlig vurdering, har derfor Fylkesmannen på denne bakgrunn kommet til at kostnadene vil gå klart utover en gjennomsnittlig erstatningssak.

For å dispensere fra de økonomiske vilkårene, må utgiftene til juridisk bistand dessuten være betydelige i forhold til søkerens økonomiske situasjon. Dette innebærer at størrelsen på utgiftene til juridisk bistand må vurderes opp mot søkerens økonomiske situasjon. Det må alltid foretas en forholdsmessighetsvurdering mellom utgifter og inntekt der inntektsoverskridelsens størrelse ses i sammenheng med sakens omfang. Jo større inntektsoverskridelsen er, desto større må utgiftene være før det er aktuelt å innvilge fri rettshjelp, jf. rundskriv SRF-1/2017 punkt 4.4.1.

Ut fra en konkret forholdsmessighetsvurdering mellom dokumentert inntekt og forventet kostnad i tråd med redegjørelsen ovenfor, har Fylkesmannen konkludert med at utgiftene til juridisk bistand vil være betydelige i forhold til din klients økonomiske situasjon. Etter en totalvurdering av alle momentene i denne saken, har derfor Fylkesmannen besluttet at det kan gis økonomisk dispensasjon i dette tilfellet, jf. rettshjelploven § 16 fjerde ledd.

Fylkesmannen vil etter dette innvilge etterbevilgning av fri sakførsel i Hålogaland Lagmannsretts sak nr. [REDACTED] jf. rettshjelploven § 6, jf. § 16 fjerde ledd. Vi vil også innvilge fritak for rettsgebyr i den samme saken, jf. rettshjelploven § 25 første ledd. Salæret vil bli utbetalt etter

innsendelse av arbeids- og salæroppgave. Det bes om at du vedlegger kopi av timeliste i forbindelse med innsendelsen av salæroppgaven.

Vi vil imidlertid understreke at det på vanlig måte skal betales egenandel for bistanden som du har gitt til din klient. I den anledning er det slik at mottakere av behovsprøvd fri rettshjelp som har en årlig bruttoinntekt over kr. 100 000,- skal betale en egenandel av bistanden, jf. rettshjelploven § 9 første ledd og rettshjelpforskriften § 2-1 og § 2-2. Av de økonomiske opplysningene som er forelagt for Fylkesmannen, fremkommer det at din klients bruttoinntekt er høyere enn kr. 100 000,-. Dette innebærer at din klient skal betale en egenandel tilsvarende 25 % av utgiftene, men ikke mer enn åtte ganger den offentlige salærsatsen, jf. rettshjelpforskriften § 2-1 tredje ledd.

I medhold av rettshjelploven §§ 6 og 19 første ledd, samt rettshjelpforskriften § 4-2 treffer Fylkesmannen følgende:

Vedtak

Søknad om etterbevilling av fri sakførsel i Hålogaland Lagmannsretts sak nr. [REDACTED] innvilges. Etterbevillingen omfatter fritak for rettsgebyr.

Salær vil bli utbetalt i henhold til innsendt arbeids- og salæroppgave.

Det skal betales en egenandel på 25 prosent av utgiftene, men ikke mer enn åtte ganger den offentlige salærsatsen, jf. rettshjelploven § 9 jf. rettshjelpforskriften § 2-1.

Dette vedtaket kan påklages til Statens Sivilrettsforvaltning innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen. Vi gjør oppmerksom på adgangen til å få innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Med hilsen

Wilhelm Istad
fungerende leder for juridisk seksjon

Andreas Larsen
rådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmárkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

05.06.2019

Vår ref:

2019/7327

Deres dato:

16.05.2019

Deres ref:

ADVOKAT ANNELI BENDIKSEN AS
Postboks 1037
9260 TROMSØ

Saksbehandler, innvalgstelefon
Andreas Larsen,

Att: Advokat Anneli Bendiksen

Unntatt offentlighet: offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd
nr. 1

Søknad om fri sakførsel innvilges – [REDACTED]

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til søknad om fri sakførsel av 16. mai 2019 på vegne av din klient [REDACTED]

Saken gjelder anke over kjennelse om avslag på beregning av uføretrygd etter særreglene for unge uføre, jf. folketrygdloven § 12-13 tredje ledd. Trygderetten har ved kjennelse av 14. september 2018 avvist [REDACTED] klage i anledning saken. Søknaden gjelder følgelig fri sakførsel for anke av Trygderettens kjennelse til lagmannsretten. Ankeerklæring ble inngitt til Hålogaland Lagmannsrett den 22. mars 2019, og ankeforhandling skal etter det opplyste finne sted i september 2019.

Det er grunnvilkår for å innvilge fri rettshjelp at bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte, jf. rettshjelploven § 5 om lovens subsidiære karakter. I den anledning fremgår det av søknaden at din klient har fått innvilget rettshjelpsforsikring som delvis dekker behovet for bistand i saken.

Fylkesmannen har forstått det slik at rettshjelpsdekningen gjelder innboforsikring i boligen hvor din klient bor sammen med sine foreldre. Forsikringsdekningen er opplyst å være på kr. 100 000,- med fradrag for egenandel på kr. 4 000,- med tillegg av 20 % av det overskytende beløp. Fylkesmannen har derfor forstått søknaden slik at det søkes om fri sakførsel for dekning av egenandelen og eventuelle utgifter utover det som dekkes gjennom rettshjelpsforsikringen, jf. rettshjelploven § 5 annet ledd. Innvilgelse av fri sakførsel på disse premissene forutsetter likevel at de alminnelige vilkår for fri rettshjelp er oppfylt. Fylkesmannen vil derfor først vurdere hvorvidt det foreligger grunnlag for å innvilge fri sakførsel i dette tilfellet. Deretter vil Fylkesmannen eventuelt ta særskilt stilling til hvorvidt det kan innvilges fri sakførsel for egenandelen under rettshjelpsforsikringen og/eller utgifter utover forsikringsdekningen.

Fri sakførsel i saker om anke over kjennelser av Trygderetten vil ikke være prioritert i rettshjelpssammenheng. Søknaden må derfor behandles etter bestemmelsen i rettshjelploven § 16 tredje ledd. Det fremgår av rettshjelploven § 16 tredje ledd at det unntaksvis kan innvilges fri sakførsel i andre saker enn de som er nevnt i bestemmelsens første og annet ledd dersom det økonomiske vilkåret er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen skal det legges på vekt om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

E-postadresse:
fmtfpost@fylkesmannen.no
Sikker melding:
www.fylkesmannen.no/melding

Postadresse:
9815 Vadsø

Besøksadresse:
Strandvegen 13, Tromsø
Damsveien 1, Vadsø

Telefon: 78 95 03 00
www.fylkesmannen.no/tf

Org.nr. 967 311 014

Videre fremgår det av rundskriv SRF-1/2017 om fri rettshjelp punkt 7.5.1 om uprioriterte saker om fri sakførsel at:

Bestemmelsen i § 16 tredje ledd åpner for en begrenset adgang til å innvilge fri sakførsel i andre saker enn de som er positivt nevnt i første og annet ledd.

Utgangspunktet er at det som regel ikke skal gis fri sakførsel i uprioriterte saker, med mindre saken er av personlig art og interesser av stor betydning for den enkelte står på spill. Saken må også objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad, dvs. at det ikke er tilstrekkelig at søker selv mener å ha et problem av denne karakter. Det stilles krav om at saken mer allment må antas å berøre folk personlig i særlig sterk grad. Som veiledning skal det ses hen til likhetstrekk med de prioriterte sakstypene som er nevnt i loven, herunder om den aktuelle saken vil ha tilsvarende likhetstrekk for søker.

Når det gjelder anker over kjennelser fra Trygderetten er det i tillegg presisert i punkt 7.5.2 bokstav c at:

Det skal som hovedregel ikke gis fri sakførsel i saker som gjelder anke over Trygderettens avgjørelser. Søker har allerede fått prøvd saken sin administrativt i to instanser og i Trygderetten. Disse instansene har spesialkompetanse innenfor trygderett, og søker må dermed anses for å ha fått sitt grunnleggende rettssikkerhetsbehov dekket. Det kan unntaksvis innvilges bistand dersom det er dissens i Trygderetten eller at saken har bydd på betydelig tvil. Unntak kan også være aktuelt hvor det er lagt frem nye opplysninger, f. eks. sakkyndige utredninger som gir grunn til å tro at resultatet kan bli et annet eller hvor saksforholdet har endret seg vesentlig siden saken ble prøvd i Trygderetten.

Etter bestemmelsen i rettshjelploven § 19 første ledd annet punktum, jf. rettshjelpforskriften § 4-2, fremgår det at Fylkesmannen har eksklusiv beslutningskompetanse i saker som faller under rettshjelploven § 16 tredje ledd jf. fjerde ledd.

Selv om det skal føres en meget restriktiv praksis i saker som gjelder anke over kjennelser fra Trygderetten, jf. SRF-1/2017, har Fylkesmannen etter en samlet og konkret vurdering likevel kommet til at det foreligger grunnlag for innvilgelse av fri sakførsel i dette tilfellet, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd.

I den anledning har Fylkesmannen lagt avgjørende vekt på at det er utarbeidet en ny nevrologisk spesialisterklæring i forbindelse med saksforberedelsen for lagmannsretten. Slik Fylkesmannen har vurdert de foreliggende saksopplysningene, så vil det endelige utfallet i saken med stor grad av sannsynlighet bero på hvorvidt utføretidspunktet kan settes før din klient fylte 26 år, jf. folketryktdloven § 12-13 tredje ledd, jf. § 12-8 første ledd. Fylkesmannen har i den sammenheng merket seg opplysningene i den nye spesialisterklæringen hvor det fremgår at din klient sannsynligvis har hatt anfallslidelser i form av besvimelser også før hun ble 26 år. Det kan følgelig ikke utelukkes at den sakkyndige utredningen for lagmannsretten vil kunne innebære at utfallet av saken vil bli annerledes enn ved behandlingen i Trygderetten, jf. SRF-1/2017 punkt 7.5.2 bokstav c.

Fylkesmannen har også lagt noe vekt på at dette er en sak av stor betydning for din klient, og at saken objektivt sett vil berøre henne i særlig sterk grad. Ut fra opplysningene som foreligger i saken, så fremgår det at din klient antas å ha anfallslidelser resten av sitt liv. Dette vil igjen innebære at hennes fremtidige økonomiske hverdag vil avhenge av utfallet av ankesaken. Fylkesmannen har

samtidig merket seg at din klient har fått en nedsatt funksjonsevne som en konsekvens av hennes sykdom. Dette gjelder særlig for hennes mulighet til å fungere i et tilnærmet normalt hverdagsliv. I den sammenheng har derfor Fylkesmannen forståelse for at hun ønsker å prøve saken sin også for lagmannsretten.

På denne bakgrunn og etter en samlet vurdering av de foreliggende opplysningene i søknaden, har Fylkesmannen kommet til at det foreligger grunnlag for å gi saklig dispensasjon for å innvilge fri sakførsel, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd.

I sakstyper som nevnt i rettshjelploven § 16 tredje ledd har søker krav på fri rettshjelp dersom saklig dispensasjon er gitt og de økonomiske vilkårene er oppfylt. De økonomiske vilkårene fremgår av rettshjelpforskriften. Ifølge forskriften § 1-1 kan ikke søkers årlige bruttoinntekt og nettoformue i behovsprøvede saker overskride henholdsvis kr. 246 000,- for enslige og kr. 369 000,- for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi. Formuesgrensen for fri rettshjelp er på kr. 100 000,-.

Av de økonomiske opplysningene som er vedlagt søknaden, fremgår det at din klient i 2018 mottok uføretrygd på kr. 237 588,-. Videre fremgår det av vedlagt utbetalingshistorikk fra NAV at hun frem til nå i 2019 har mottatt månedlig uføretrygd på kr. 20 023,-. Dette vil igjen utgjøre en estimert ytelse på kr. 240 276,- for hele kalenderåret 2019. Av ligningsopplysningene fremgår det videre at din klient har en nettoformue på kr. 73 161,-. Fylkesmannen legger derfor til grunn at de økonomiske vilkårene for fri sakførsel er oppfylte.

Fylkesmannen vil etter dette og i tråd med gjennomgangen ovenfor, vurdere hvorvidt det foreligger grunnlag for å innvilge fri sakførsel for egenandelen under rettshjelpsforsikringen og/eller utgifter utover forsikringsdekningen. I den sammenheng fremgår følgende av rundskriv SRF-1/2017 punkt 3.3 om betydningen av private forsikringer:

Når forsikringsegenandelen gjelder en fri sakførselssak vil det i alminnelighet være rimeligere for det offentlige å dekke egenandelen, enn å innvilge fri sakførsel i saken. Dette vil være alternativet dersom vilkårene for fri sakførsel etter rettshjelploven § 16 annet eller tredje ledd, jf. siste ledd, først er oppfylt.

Også bistand utover det som dekkes av forsikringen kan søkes dekket i form av fri rettshjelp. Det skal føres en meget restriktiv praksis. Dette fordi slik bistand sjeldent vil være nødvendig, jf. § 1 og § 14 første ledd. Forsikringen dekker som regel bistand utover det som normalt innvilges og anses som nødvendig bistand etter rettshjelploven.

Fylkesmannen har under betydelig tvil kommet frem til at det foreligger grunnlag for å innvilge fri sakførsel for både egenandel under rettshjelpsforsikringen og for eventuell bistand utover rettshjelpsdekningen, jf. rettshjelploven § 5 annet ledd. Fylkesmannen vil her vise til at utgifter til ankebehandling i lagmannsretten for denne type saker normalt sett vil overskride forsikringsdekningen under rettshjelpsforsikringen. Dette skyldes blant annet at det ikke har blitt gjennomført muntlig forhandling i Trygderetten. Søkers prosessfullmektig må derfor gjennomføre en fullstendig saksforberedelse i lagmannsretten. Videre vil rettsgebyret alene for gjennomføring av ankeforhandling i lagmannsretten utgjøre kr. 27 600,-.

Det totale omfanget av overskridelsen ved ankebehandlingen vil variere i det enkelte sakstilfelle, men det er likevel ikke unormalt at overskridelsen vil kunne utgjøre omtrent kr. 40 000 – 80 000,- inklusive merverdiavgift. I enkelte tilfeller er beløpet også høyere. I den sammenheng, og i tråd med

gjennomgangen ovenfor, vil Fylkesmannen også vise til at denne saken vil berøre din klient i særlig sterk grad. Fylkesmannen har følgelig forståelse for at den underliggende risikoen for å måtte betale et nokså betydelig advokatsalær, vil kunne være en ekstrabelastning for din klient slik saken står nå. På denne bakgrunn har derfor Fylkesmannen konkludert med at din klient skal innvilges fri sakførsel for både egenandelen under rettshjelpsforsikringen og for bistand utover rettshjelpsdekningen, jf. rettshjelploven § 5 annet ledd, jf. § 16 tredje ledd.

Fylkesmannen vil herunder opplyse om at du ved innsendelse av arbeids- og salæroppgave må trekke fra utbetalingen fra forsikringsselskapet. Det er med andre ord det resterende beløpet/timeantallet som søkes dekket etter rettshjelploven. For å komme frem til det timeantall som søkes dekket etter dette vedtaket, skal det tas utgangspunkt i advokatens alminnelige timesats. Det er følgelig ikke anledning å legge til grunn at oppgjøret mellom forsikringsselskap og advokat skal baseres på den offentlige salærsats, jf. SRF-1/2017 punkt 3.3. Du bes også vedlegge utskrift fra timelistene, og det gjøres oppmerksom på at Fylkesmannen vil foreta en selvstendig vurdering av timelisten uavhengig av forsikringsselskapets behandling av saken.

Vi vil også understreke at det på vanlig måte skal betales egenandel av det beløpet som blir innvilget i form av fri rettshjelp. I den anledning er det slik at mottakere av behovsprøvd fri rettshjelp som har en årlig bruttoinntekt over kr. 100 000,- skal betale en egenandel av bistanden, jf. rettshjelploven § 9 første ledd og rettshjelpforskriften § 2-1 og § 2-2. Av de økonomiske opplysningene som er forelagt for Fylkesmannen, fremkommer det at din klients bruttoinntekt er høyere enn kr. 100 000,-. Dette innebærer at din klient skal betale en egenandel tilsvarende 25 % av utgiftene, men ikke mer enn åtte ganger den offentlige salærsatsen, jf. § rettshjelpforskriften § 2-1 tredje ledd.

I medhold av rettshjelploven § 19 første ledd og rettshjelpforskriften § 4-2 treffer Fylkesmannen følgende:

Vedtaket:

Søknad om fri sakførsel for egenandel under rettshjelpsforsikring og bistand utover forsikringsdekningen innvilges.

Det skal betales en egenandel på 25 prosent av utgiftene, men ikke mer enn åtte ganger den offentlige salærsatsen, jf. rettshjelploven § 9 jf. rettshjelpforskriften § 2-1.

Dette vedtaket kan påklages til Statens Sivilrettsforvaltning innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen. Vi gjør oppmerksom på adgangen til å få innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Med hilsen

Wilhelm Istad

Andreas Larsen

fungerende leder for juridisk seksjon

rådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent

Fylkesmannen i Troms og Finnmark

Romssa ja Finnmarkku fylkkamánni
Tromssan ja Finmarkun maaherra

Vår dato:

14.05.2019

Vår ref:

2019/6138

Deres dato:

22.04.2019

Deres ref:

HILL & CO ADVOKATFIRMA AS
Christian Michelsens gate 1
5012 BERGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Andreas Larsen,

Att: Advokat Audun Lillestølen

Unntatt offentlighet, jf. offl. § 13, jf. fvl. § 13 første ledd nr.1

Søknad om fri sakførsel innvilges - [REDACTED]

Fylkesmannen i Troms og Finnmark viser til din søknad om fri sakførsel av 22. april 2019 på vegne av din klient [REDACTED]

Saken gjelder juridisk bistand i forbindelse med mottatt erstatningskrav fra Staten ved skatteoppreveren i [REDACTED]. Ifølge opplysningene i søknaden er erstatningskravet på kr. 38 550 579,- ovenfor din klient.

Det er et grunnvilkår for å innvilge fri sakførsel av bistanden ikke kan dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte, jf. rettshjelploven § 5 om lovens subsidiære karakter. Fylkesmannen legger til grunn at den omsøkte bistanden ikke dekkes av andre ordninger eller kan erstattes på annen måte.

Saker som gjelder juridisk bistand i forbindelse med mottatt erstatningskrav fra det offentlige, vil ikke være prioritert i rettshjelpssammenheng. Søknaden må derfor behandles etter bestemmelsen i rettshjelploven § 16 tredje ledd. Det fremgår av denne bestemmelsen at det unntaksvis kan innvilges fri sakførsel i andre saker enn etter første og annet ledd dersom det økonomiske vilkåret er oppfylt og saken objektivt sett berører søker i særlig sterk grad. Ved vurderingen skal det legges vekt på om saken har likhetstrekk med saksfeltene i første og annet ledd.

Videre fremgår det av rundskriv SRF-1/2017 om fri rettshjelp punkt 7.5.1 om uprioriterte saker om fri sakførsel at:

Bestemmelsen i § 16 tredje ledd åpner for en begrenset adgang til å innvilge fri sakførsel i andre saker enn de som er positivt nevnt i første og annet ledd.

Utgangspunktet er at det som regel ikke skal gis fri sakførsel i uprioriterte saker, med mindre saken er av personlig art og interesser av stor betydning for den enkelte står på spill. Saken må også objektivt sett berøre søker i særlig sterk grad, dvs. at det ikke er tilstrekkelig at søker selv mener å ha problem av denne karakter. Det stilles krav om at saken mer allment må antas å berøre folk personlig i særlig sterk grad. Som veiledning skal det ses hen til likhetstrekk med de prioriterte sakstypene som er nevnt i loven, herunder om den aktuelle saken vil ha tilsvarende konsekvenser for søker.

I vurderingen etter § 16 tredje ledd skal det særlig legges vekt på sakens karakter, herunder dens kompleksitet og støtteverdighet. Det skal også ses hen til den økonomiske verdien som er omtvistet. Rene bagatellsaker kan ikke objektivt sett anses å berøre folk i særlig sterk grad. Videre kan det til en viss grad ses hen til om motparten er sterk og/eller har advokat.

Fylkesmannen har registrert at du i din søknad har presisert at foreliggende sak ikke kan karakteriseres som en skattesak i rettshjelpssammenheng. Slik Fylkesmannen vurderer opplysningene som foreligger, gjelder denne saken rent konkret et erstatningskrav som utspringer fra en tidligere næringsvirksomhet som har gått konkurs. Fylkesmannen er derfor i utgangspunktet enig i din vurdering.

Det faktum at erstatningskravet utspringer fra en tidligere næringsvirksomhet, vil likevel være styrende for Fylkesmannens skjønnsutøvelse. Når det gjelder saker om næringsutøvelse fremgår følgende av SRF-1/2017 punkt 7.5.2 bokstav e:

Det føres en meget restriktiv praksis i saker som gjelder forretningsforhold, yrkesutøvelse, tingskader og faste eiendommers rettsforhold, herunder tvister om grenser eller servitutter. Slike saker anses i alminnelighet ikke å berøre folk flest i tilstrekkelig sterk grad til at det er grunnlag for å innvilge fri rettshjelp. Det er gitt en nærmere redegjørelse for dette i pkt. 6.5.2 bokstav h).

Punkt 6.5.2 gjelder i utgangspunktet innvilgelse av fritt rettsråd i saker som gjelder næringsforhold, men uttalelsen vil ha tilsvarende betydning for innvilgelse av fri sakførsel, jf. henvisningen i punkt 7.5.2 bokstav e. I den anledning fremgår følgende av punkt 6.5.2 bokstav h:

Rettslige problemstillinger som utspringer fra forretningsforhold, næringsvirksomhet, yrkesutøvelse, faste eiendommers rettsforhold og tingskader vil som den klare hovedregel ikke gi grunnlag for fritt rettsråd. Saker som dette kan gå sterkt inn på folk, men objektivt sett kan man ikke si at slike saker berører folk flest så sterkt personlig at det er grunn for det offentlige til å prioritere rettshjelp i slike saker.

I saker som har sitt utspring i forretningsforhold og næringsvirksomhet skal det føres en meget restriktiv praksis. I slik virksomhet vil det regelmessig oppstå behov for juridisk bistand. Utgifter til slik bistand må anses som en naturlig og påregnelig omkostning ved virksomheten, som det ikke er rimelig at det offentlige yter støtte til. Det vises til at slik virksomhet i alminnelighet innebærer en viss risiko.

Etter bestemmelsen i rettshjelploven § 19 første ledd, jf. rettshjelpforskriften § 4-2 fremgår det at Fylkesmannen har eksklusiv beslutningskompetanse i saker som faller under rettshjelploven § 16 tredje ledd, jf. fjerde ledd.

Vi forstår saken slik at søknaden gjelder fri sakførsel i forbindelse med mottatt erstatningskrav som følge av manglende betaling av forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, jf. aksjeloven § 17-1 jf. skattebetalingsloven § 10-10. Videre har vi lagt til grunn at det er selskapet [REDAKERT] som etter det anførte ikke har betalt forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift, og at din klient tidligere har vært styreleder i dette selskapet.

Selv om det skal føres en meget restriktiv praksis i saker som har sitt utspring fra næringsforhold, jf. SRF-1/2017, har Fylkesmannen etter en samlet og konkret vurdering likevel kommet til at det foreligger grunnlag for innvilgelse av fri sakførsel, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd.

I den anledning har Fylkesmannen lagt avgjørende vekt på kravets størrelse. Slik Fylkesmannen vurderer saken, er nemlig kravet så vidt høyt at din klient bør ha tilgang til profesjonell juridisk bistand for å kunne imøtegå kravet dersom hun mener det er grunnlag for det. Fylkesmannen mener også at et krav av denne art ikke kan anses å være en naturlig del av virksomheten, ettersom selskapet har gått konkurs.

Fylkesmannen har også lagt betydelig vekt på sakens kompleksitet. Det er nemlig en realitet at det foreligger konkrete problemstillinger knyttet til foreldelse, jf. skattebetalingsloven § 12-1 og foreldelsesloven §§ 2 og 9 nr. 1. Videre har Fylkesmannen lagt til grunn at en sentral del av saken vil kunne være om det foreligger uaktsomhetsansvar for din klient, jf. aksjeloven § 17-1. Dette gjelder med forbehold om at vilkårene for foreldelse ikke skulle være oppfylte. Fylkesmannen har derfor også lagt betydelig vekt på sakens art, herunder at saken fremstår som både faktisk og juridisk kompleks.

På denne bakgrunn og etter en samlet vurdering av de foreliggende opplysningene i søknaden, har vi kommet til at det foreligger grunnlag for å gi saklig dispensasjon for å innvilge fri sakførsel, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd.

I sakstyper som nevnt i rettshjelploven § 16 tredje ledd har søker krav på fri rettshjelp dersom saklig dispensasjon er gitt og de økonomiske vilkårene er oppfylt. De økonomiske vilkårene fremgår av rettshjelpforskriften. Ifølge forskriften § 1-1 kan ikke søkers årlige bruttoinntekt og nettoformue i behovsprøvede saker overskride henholdsvis kr. 246 000,- for enslige og kr. 369 000,- for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi. Formuesgrensen for fri rettshjelp er på kr. 100 000,-.

Av de økonomiske opplysningene som er vedlagt søknaden, fremgår det at din klient i 2018 mottok lønnsytelser på kr. 160 000,- og at hun ikke hadde nettoformue. Videre fremgår det at din klient har blitt skilt/separert. Fylkesmannen legger derfor til grunn at de økonomiske vilkårene for fri sakførsel også er tilstede.

Fylkesmannen har etter dette kommet til at vilkårene for fri sakførsel er oppfylte, jf. rettshjelploven § 16 tredje ledd.

Videre er det slik at mottakere av behovsprøvd fri rettshjelp som har en årlig bruttoinntekt over kr. 100 000,- skal betale en egenandel av bistanden, jf. rettshjelploven § 9 første ledd og rettshjelpforskriften § 2-1 og § 2-2. Av de økonomiske opplysningene som er forelagt for Fylkesmannen, fremkommer det at din klients bruttoinntekt var høyere enn kr. 100 000,- i 2018. Det er ikke fremlagt noen dokumentasjon på at din klient har en annen inntekt ved tidspunkt for behandling av denne søknad. Dette innebærer at din klient skal betale en egenandel tilsvarende 25 prosent av utgiftene, men ikke mer enn åtte ganger den offentlige salærsatsen, jf. rettshjelpforskriften § 2-1 tredje ledd.

I medhold av rettshjelploven § 19 og rettshjelpforskriften § 4-1 treffer Fylkesmannen følgende

Vedtak:

Søknad om fri sakførsel innvilges.

Det skal betales en egenandel på 25 prosent av utgiftene, men ikke mer enn åtte ganger den offentlige salærsatsen, jf. rettshjelploven § 9 jf. rettshjelpforskriften § 2-1.

Dette vedtaket kan påklages til Statens Sivilrettsforvaltning innen tre uker. En eventuell klage sendes via Fylkesmannen. Vi gjør oppmerksom på adgangen til å få innsyn i sakens dokumenter, jf. forvaltningsloven §§ 18 og 19.

Med hilsen

Marianne Hovde
leder for juridisk seksjon

Andreas Larsen
rådgiver juridisk

Dokumentet er elektronisk godkjent